

число. 11.

* **НОВА**
ХАТА *

м. 1927. г.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК III.

ЛЬВІВ, ПАДОПИСУ 1927.

Ч. 11.

ЗМІСТ: І. Опр. Концерт оперової співачки п. Анди Остапчук; Ст. Стрелка. Підготовка міноцтва до опраді на культурно-просвітньому полі; О. Уст. По воду; Стелга Ейне. Тільки це!; Виставка української книжки; Нові книжки; Найголовніші диточі моралі; Різні вісти; Новий ставь наголки сучасні; Мада; Ручні роботи; Як наглядати зетно господарство в Америці?; Чи я чистото свої порівняти?; Анталійська шінка; С. Місєла. Прависа; Рада господарям.

КОНЦЕРТ ОПЕРОВОЇ СПІВАЧКИ п. АНДИ ОСТАПЧУК

Дня 8. жовтня с. р. концертувала в селі Народного Дому півня інтереса співачка п. Анда Остапчук. Концерт був супроводженим ентотом для знання і допителю шокальної музики й полюбляти цю твоту півнятер-го пракавши. Під кінц-кох ат не мали ми змоги почути на концертішній естраді співачка з такою високою музичною культурою і вмінням так орудувати голосом, як саме п. Анда Остапчук. Півня учениця першого професора солов'яниці відомої Музичної Академії Фортена. В р. 1922 кінчить п. Остапчук Музичну Академію, виступає в її півнях і збирає заслужені признання як одна з найліпших абітурієнт-ток Академії. Під 1922 р. виступає з концертами в Австрії і Чехословаччині, а також співає оперні партії в українським театрі в Ужгороді. В дні 8. жовтня виступила у нас вперше і своїм співом задовольнила й захопила і найвибагливішого слухача.

Під концертного співачка вимагається не лише доброго голосового матеріалу й уміння орудувати ним, то знати: уміти уживати всіх технічних середників, потрібних до виконання творів, але також розуміння даного твору; співач мусить добре вглубитися в ідею твору, відчувти його і припорознивши технічні середники голосу — передати з відчуттям твір слухачам. Саме п. Анда Остапчук вичовні відкидає всім тим шматком. Знаменита школа, музична культура й інтелігенція, могутній темперамент і позитивна тив-кість у фразуванні, глибоке розуміння та відчуття виконуваних творів, добра дикція й інтерпретація

всіх її інших прикмети ставлять п. Анду Остапчук в ряди наших найліпших співачок.

З естетичним смаком підбрала наша співачка величезну цю програму (паминуючи наддатки). Півня

наших композитів: Людкевича, Варвинського, Степового, Лютенського і Нестора Никанорського, мало відомі ширшому загальному нлішого громадянства, — доволі тяжко до виконання, — п. Остапчук в короткому часі андементно співає і співала з великим артизмом. Співачка зуміла зацікавити слухача також чужими й неспівачими у нас творами Маркса і Гречанинова, а вже сирваді з великою насолодою вчула публіка публіки швані оперні арії з „Жизнєра“ Масканья, з „Ліансєтріна“ Вагнера, і з „Тисси“ Пуччіні, мистецтво інтерпретації останньої твотки викликало ентузіастичне захоплення слухачів, які бурно сплеском змусили співачку до наддатків.

Побажати-б, щоб п. Остапчук дала почути себе й на інших провінціях, такий жодний сирваді мистецького відтворення української і чужинцевий пісні.

Співучасницею цього вечора були наша відома у Львові півнятка п. Володимира Божейко, що додала і свою пайку до його великого успіху. Публіка витала сердечно також нашу півнятку і змусила її теж до наддатку.

Фортепьяноий супровод спочинав у руках дра Гінсберга, що виявлявся зі свого завдання зразково.

І. Опр.

ПІДГОТОВКА ЖІНОЦТВА ДО ПРАЦІ НА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНОМУ ПОЛІ

Справу дівочих шкіл вже не раз обмірковувано на сторінках „Нової Хати“, в такому ж листку і надалі „Союзу Українок“. Та знову це питання на досі практично не вирішене і постійно актуальне і тому радо вітатимемо цінну статтю гр. Ст. Сороки.

Не один раз в нашій пресі піднімалося питання про той напрям, який слід надати нашим дівочим школам, щоб забезпечити жіночій молоді поле праці на користь свого народу. Де хто радить нашому громадянству приступити до засновання різних форм шкіл — промислових і торговельних — на радуючись спорошення кількості дівочих середніх шкіл і учительських семінарій, інші висловлюють ту думку, що необхідно усунути з програми цих шкіл деякі неактуальні предмети, а натомість завести в них різні практичні заняття, які можуть придатися дівчатам в дальшому їхньому житті після закінчення інших шкіл. І те, і друге рішення цього питання на мій погляд, не можна вважати задовільними. Справді, ліквідація, хочаби й часткова, середніх дівочих шкіл є ніщо інше, як признание того погляду, що наше жіноцтво може обійтися без загальної середньої освіти. Думаю, що нема потреби наводити тут аргументи для підтримки твердження, що загальна середня освіта в такій же мірі, коли не в більшій, потрібна дівчатам, як і хлопцям, бо тільки освічена жінка, ставши матір'ю, зможе прищепити дітям любов і шану до рідної культури.

Усунення ж з програми дівочих середніх шкіл і учительських семінарій деяких предметів може поглибити за собою позбавлення цих шкіл тих праць, якими вони користуються генер. харини з аналогічними хлопчачими школами.

Цим я не хочу казати, що не слід переводити реформи в програму дівочих середніх шкіл і учительських семінарій, — звичайно, я думаю, що ця реформа давно вже на часі, — але хочу лише накреслити, що реформа школи повинна дати жіноцтву ті права, які воно здобуло собі до цього часу на освітньому полі.

Отже, рішуче висловлюючись за збереження існуючих дівочих середніх шкіл і учительських семінарій, в той же час визнаю необхідність підняття того терену, на якому коганді дівчата після закінчення цих шкіл прикласти свої сили й знання.

Одно з важливих місць на цьому терені, на мою думку, має бути уділено культурно-просвітній праці, бо як раз до неї особливо нахилилася жінка.

Видатні учені психологи та соціологи стверджують у жінок ті особливості, яких через потребу культурно-просвітньої праці: альтуїзм, здібність до педагогічного призвання, інтуїція та інтенсивність почуттів.

Завдяки цим особливостям жінка є природна виконавельниця дитини, а також є природна культурно-просвітній діячка серед дорослого населення.

В практичній своїй роботі на культурно-просвітньому полі жінки вкладають такі риси, які виявляються особливо цінними в цій роботі: уміння поводитися з людьми, точність і справність у виконанні самої роботи.

Більш того, поруч з сотнями й тисячами скромних жінок, що сумлінно й відданно працюють на культурній ниві серед рідного народу, знаходимо цілий ряд жінок, які прославили своє ім'я на різних ділянках культурно-просвітньої праці. Для прикладу наведу два — три імена. В бібліотечній справі багато прослужилися Е. Гофманн-Боссе, теперішня директорка Липецької бібліотечної школи, та Л. Хавкіна, теперішня директорка Інституту бібліотекознавства у Москві; в справі організації шкіл для дорослих є незабутнє ім'я покійної Х. Д. Азчевської, не тільки школи якої у Харкові послужили зразком для інших шкіл на всьому просторі б. Росії.

Здається, нема ні одної галузі позашкільної освіти, на якій не працювала б жінка. Ми бачимо її й в ролі бібліотечарки, й в ролі лекторки в народній

лекторії, й в ролі учительки на курсах і в школі для дорослих, і т. д.

Українська жінка теж потрохи завойовує собі місце на культурній праці серед дорослих, але перед нею відкривається широче поле для приложення своїх сил.

В даній статті я й хотів би заснувати ті вимоги, які ставлять культурно-просвітній праці до тих осіб, що бажають просвітити себе цій праці.

Така особа, перш за все, повинна мати загальну освіту бодай в обсягу середньої школи, бо їй (особі) доведеться керувати освітою великої кількості людей, що мають різні інтереси й ступінь духовного розвитку; по-друге, така особа повинна мати филолог. знання, яког. розуміти завдання, істоту та значіння позашкільної освіти, знати основи методів позашкільної культурно-просвітньої діяльності, уміти зв'язати в нааг. систему діяльність різних просвітніх установ.

Накінеш, культурно-просвітній праці серед дорослих вимагає духовної зрілості особи, що хоче просвітити себе цій праці. Культурно-просвітній діяч повинен відчувати індивідуальність кожного читача, слухача й т. д., а це дається не тільки знанням психології, сильним знанням життя. Той, хто не знає життя, не має до того часу стичності з людьми, не може бути добрим культурно-просвітнім діячем. В цьому відношенні можна погодитися з думкою Е. Гофманн-Боссе, що самостійна праця в бібліотеці з наг. цюю цією частинною цієї праці — видачею книжок дорослим — може бути доручена особі, що має не менш 25 років життя. Щодо филолог. знання, то його можна набути двома шляхами: по-перше, шляхом практичної вичухи під керівництвом досвідченого інструктора, нагр., до бібліотечної справи можна підготуватися шляхом практики в добре поставленій бібліотеці; по-друге, шляхом систематичного студювання теорії й практики позашкільної освіти в різних її галузях на спеціальних курсах чи в школі позашкільної освіти.

Розуміється, другий шлях має більшу цінність, бо тут кандидат чи кандидатка на культурно-просвітнього діяча набуває не тільки практичні навички й навички, але й теоретичні знання, за допомогою яких сама праця набирає повноти і системи.

Тому, що культурно-просвітній праця все більше й більше притягує до себе жіночі сили, необхідно тепер же приступити до організації спеціальної школи позашкільної освіти, куди можуть вступати особи, що схилялися середню школу чи учительську семінарію.

Дозволю собі тут накреслити загальний план од-річної школи позашкільної освіти.

Теоретичний курс охоплює такі питання:

1. Позашкільна освіта, її завдання та принципи. Участь в культурно-освітній справі кооперативів, громад, учительства та взагалі інтелігенції. Організація позашкільної освіти як в центрі, так і в краю „Просвіти“ і „Рідної хати“. Статистика позашкільної освіти. Підготовка культурно-просвітніх діячів.

II. Форми та методи позашкільної освіти: а) Духовне виховання: 1) школи та курси для дорослих, 2) читання та лекції, 3) бібліотеки, 4) книгарні та видавництва, 5) народні університети та інші сел.шкільні школи, 6) музеї. б) Естетично-моральне виховання: 1) виставки, 2) хорі та оркестри, 3) музичні виставки, 4) екскурсії. в) Соціально-виховання: 1) клуби молоді та дорослих, 2) віча, 3) народні свята. г) Фізичне виховання: 1) організація соціальних і сімейних товариств, 2) спорт.

Практична частина курсу зводиться до подання лекторами методичних вказівок під час відкриття практичного семінара, до відвідан студентками, під проводом лекторів, різних культурно-просвітніх установ, до виготовлення рефератів на теми, зв'язані з культурно-просвітньою справою, до написання

нашім силами самих студенток лекцій, хору, вистав і т. д.

Мені здається, що культурно-просвітній праці може зацікавити кожну інтелігентну людину, бо нема кращої праці від той, яка дає працівникові внутрішнє задоволення наслідками своєї праці. А тут як раз успіх праці зв'язується з прилученням до духовної культури все ширших верств громадянства, з розкриттям духовної природи людини, що так прагне книжки й живого слова.

Отже розвиток культурно-просвітньої праці серед дорослого потягає за собою потребу в учителях, бібліотекарях, лекторах і інших культурно-просвітніх діячах.

Всім відомо прислів'я: „лічач іди приходить до-

тис". Це прислів'я можна пристосувати й до духовної справи: здійснення культурно-просвітньої праці веде до собою зріст її і шир, і глиб, себ-то не тільки прилучається до духовної культури все ширше коло громадянства, але й розвиваються духовні інтереси осіб, яких вже прилучено до духовної культури.

Така природа культурно-просвітньої праці. Українська жінка одбула собі немаленьку роботу серед учительства своєю працею в школі. Таке-ж місце мусять належати їй і в культурно-просвітній праці нашої нашої. Для того є у неї всі дані: крім таланту, що можна одбутись тим чи іншим шляхом, у неї бється гарне серце, яке рветься послужити рідному народові в тій сфері, яка гарантує йому кращу долю в майбутньому.

Сте. Стрельбица.

ФРАГМЕНТИ З ВИСТАВКИ „УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА“ НА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ ВИСТАВІ В СТРИУ.

Фрагмент з композиції укладеної в українському стилі. Оригінальний український килим на фоні орнаменту прикрашений гурцуськими лінійками. На орнаменті вишиті північні північні. На фоні стилізованих-гобелінів, прорізу і вишивки на О. О. Кумичевих.

П О В О Д У

Уч, які морози взяли, аж каміне світ. Мама мара, треба скоріше встати та й піти до керинці по воду. Аж ледяна робиться Марусю, як згадає про ці ряди людей, що за холода стоять, коновками покриваються та сваряться завзято, загіртіся хочуть. А дитинка, що доводиться їй збирати! Ні, не сміє про це думати. Уже час. Тільки, скоро збирає все, що опітьніше. Старий нагований плащик-не найбільший скарб. Він ще добрі часи пам'ятає. Тут і там зиркає з темного покрива білих ват, ніяк не можна її прихити. Се одна журба. Залізас Марусю тут, то вона вже там пошукється, лезе там, аж-о куліс-виглядає, ніяк не порадиш. Але цей плащик то чудова річ. Рукави сягають ледяні коза лікоть, а суконки теж не закриває, бо ноги вкочовилися понує дуже швидко, але всеж таки той плащик то щось прекрасного! Ноги на кару дістануть лише північки та й подерті мештики. Хотілиб певно жовтих та північ, як то давно бувало, тепер навіть високіх черевиків не дістануть. І Марусю готова. Схадити на долину, якраз сторож браму ота-рає. Мороз схопив Марусю і вона танцем запрошена морозом, побігла до керинці на одній із площ міста Львова. Вона раділа. Мійно пригудила до себе збани. Так вчасно вийшла з хати перша вода набере. Наші облягають Львів. Відтали воду. Але це нічого. В місті є керинці, люди зє спроби та голоду не погинути, а що станули через брак поди різні фабрики та верстати, та дуже добре. Скорше наші місто збудуть. Марусинка головка рижий гарній мрій єнує, мороз усунується з пошани до лисоких лрій інтелігенту. Нам трохи невагільно, але татові при війську ще гірше. думає Марусю. Мусять вдержати, всі мусять закускити губи і вдержати! Побіда, примп зближається Марусю до кер-

инці. Але дитинка батону вже повно людей. Ціком несподівано. Крик, шорохання, гамір, лють. Треба стати до ряду. Гадину! до чекати. Це не так тяжко. Підчас чекання є багато роботи. Машерунати в місто, ліва права, ліва — права, раз, два, раз... Тиснутися, уважати щоб не витиснули з ряду, слухати прикази, збирати бачити „Караїмка“ нехай собі мерне, добре їй так. Не дати їй води, що „диркаєти Караїмка“ відтали. Розкидалися жінки. Хтось сказав песмлю, що біда дитини нічого не можна. Зірвалися ще більше буча. Марусю знає, що це їй сусіди так докучають, бо вона все лише на українській горорати і ціла вулиця знає, що Марусю родина ширі України. Тому докучають, мутати її. Але Марусю не віддається. Знає своє право. Стоїть в ряді, нікого не рухає, з погордою для інших людей мачити. Якби вони не мурачі-ли люди! Як на неї, Марусю, обидами, так на батина, на братів її мулями мечуть. Мала-ли вона цю збач не вдержати, коли вони кулі, рани таубити та й смерть радо зирсать! Ні, нічого її не злочинь. А хоч як вдало, як тяжко дотиком слухати, аж одна слюза не впадає в Марусиних очей. Не можна віддатися. Стоїть Марусю в ряді, мейн коновками, сваркою, мейн злочини, мейн порочами. Але то щезло. Вона думками відлітає аж кудись у країці сторони, до своїх, до любих, добрих. Набере води, вже послалемо. Ще троє воду возьме і вже її черга. Чийсь в ноги генер так гарячо, щоб біла жару стояла. Все одно. Дістане воду, наші прийдуть до міста, побачить та-та, побачить страждив...

Марусини черга. Нахилилася, відставила ліву-юк чашку, біжана водичка... Хтось закрич, утрим. З пошаних рук анан збаних. З очей нагально поплвали слюзи: опанія, довір, жалі, чому?!

Нема води. Збаних збаних.

Львів, 11. X. 1927

В. Вер.

ТОМКО ТДЕ!

Було це для Меджі важким розчаруванням, що їй не було дозволено їхати з батьком в біди, коли він вибирався в дорогу, щоб привести Томка до дому з академії: ранок був надто поганий для малої дитинки, ще й до того в її найкращому кабелюшковому — так називали пані Талівер, Меджі зачала по-своєму рішучо протилежне становище, а безпосереднім наслідком тої ризниці в налядані було те, що саме серед того, як мати щипувала її милозвучну, чорну чуприну, Меджі раптом відхитлась і в рух та зачепила голову в мідницю з водою, що стояла поблизу — з мистивною постановою, що того дня вже не дасть їй нагоди завивати кучері.

„Меджі, Меджі!“ — скрикнула пані Талівер, сидючи завжди та безпомічно з шитвами в подяку. „Що з тебе вийде, коли ти така нечестива? Я розмажу це тітці Глєс і тітці Пулет, коли вони прийдуть до нас на другу неділю і вони вже ніколи тебе не захити-муть. Боже мій, Боже! Гідно на твої шестий хвартушок, який ти макрий з гори до долу. Люди подумують, що це божя кара на мене, що в мене така дитина; вони подумують, що я щось злого починила“.

Та поки покличла ті дорікання, Меджі вже нічого не чула: вона бігцем пустилася до просторого піддаш, що тяглося збоку старого високого даху, стрибуючи на бігу воду зі своїх чорних кучерів, наче собака, що втекла з купелі. Те піддаш було улюбленим Меджіним адистом у юні дні, коли повітря не було надто холодне, тут вона доувала всі свої погані настрій, голосно розмовляла з чернотомими домиками й поличками та з темними навутиними виритими кроквами: тут перешовувала свого бовванця, що на ній мистилася за всі свої невдачі. Був це тулуб великої дерев'яної кукли, що жалась витріщала свої великі, круглі баньки поверх червоної шкорови: що та тепер вона вже була зростаючим споглядаючим рядом мук, що із витріщала за своєю ланцю. Три цваки вбиті в голову нагадували стільки ж переломів за дев'ять літ Меджіної земної боротьби: ту розкішну пімсту наравні її вид образив у старій біблї, де Іель відважав Сисеру^{*)}. Останнього цвака вона вбила в голову сильніше як звичайно, бо тим різном бовванцю зображав тітку Глєс. Та зараз потім подумала Меджі, що коли вона вже в голову багату цвака, то вже не зможе собі так добре ужити, що тітку це бачитиме, коли вона стане товкати нею об стіну, ані не зможе погішнити її та казати, що для її шквали, коли промивуть її ланцю: бо й тітку Глєс

^{*)} George Eliot (прізвище прізвище Mary Ann Evans), англійська письменниця, жила між 1819—1880 р. Була дружиною відомого популяризатора позитивістичної філософії, (Henry James). Вона вважала собі виключне місце в історії англієвської літератури своєю часописними повістями, що привадили багато дитячої юності та шланго. В році 1857, до літ на Дікенсона „Peverell's Palace“ почала, але в недовгому літці писати свої найкращі повісті „Adam Bede“ з 1859—60 рр. закінчила повність „The Mill on the Floss“ „Міля над рікою“ з неї показав IV главу. В її повістях промаються вогнім жаром світогляд епохей на тодішні філософські системи, чого не бачимо ще так ясно аж у творях Дікенса. Не менше цікаві є твори її тим, що в них нічого стало звертатися науково-природничого методу розслідування причини і наслідки, переносити це природничу причинність на психічне життя людини. Те життя розглядала вона дуже докладно, зважачи у найдрібнішій деталі; тому в повісті її першою представницею психологічного роману. Той метод описував розвивався пізніше О. Меланд, Th. Пейлі і інші. „Міля над рікою“ — це науковий історично-психологічний розвиток головної дієвої особи Меджі, від її дитячих літ, притягати у батьковому клані, аж до її трагічного упадку, спричиненого конфліктом між індивідуальними примудрами і обов'язками супроти ближніх. Той самий етичний підхід бачимо і в усіх інших її повістях. Меджі це новий тип жінки, жвавої, цілової, що росте до краси і вищих форм життя, до активної в масу участі, та всім відкидає в тім до віда. Подібні такі міно, що так само марно шукають повного розвитку всі свої думки і так само заловлюються серед шлангу життя у боротьбі з будничною дійсністю, вображає в нас Ольга Кобаленко.

^{*)} Сисера, боганський вождь вістрого Яель пробива ланцю.

Виставка курнику „Нова Хата“ і ручних робіт на ярмарку.

можетай показати, коли й надто більше поїти і вона стала зовсім нямри та прхала в своїй британській вибаченні. І від того часу Меджі вже ніколи не піддала цваки у голову й заспокоювала себе тим, що наперемінку терла та товкла дерев'яною голівкою об різні цілі великих коминів, що ділили чотиригранними стовпами піднімали дох. Так і того дня, викинувши на піддаш, вона робила те саме, щось час ридючи з занепадом, що виключало всякий вищий ряд свідомості. Навіть спомин про журбу, що викликала ті ридання. Коли жінки ті ридання стали спокійніші, а удари менш запяті, обмиваний примі, що вслідом крик, ридітку освячу червотомі цваки, приїли й до того, що вона кинула геть свій бовванцю та чіпляла до вікна. Співала сонце продирилося крізь дмари; сонні млинні віддавали їй мову радості; стадами була настій відчуженості: а там йп, смішна собачка, біла з чорними цвтками, з гідним духом замоченим лід, бігала дозвола та похала неспівно, начеб шукала свої друга. Тому вже годі було знерпеси. Меджі відкинула назад чуприну, побігла сходами вниз, вхопила свій кабелюшковий, накладала його на голову, загнула в двері, а очі стріли в памчачася синіми, щоб не зустрітися з мігров. Опинившись на підвірю, вона обкрутилася околом чарівниця, присниваючи притім: „Ян, Ян, Томко приїдуть до дому!“, а йп і собі танцювала та танцювала докируги, начеб хотіла сказати, що коли тільки треба доми галасу, то така собачка як він добра до того.

„Гей, гей, наниуно! Закрутитесь нам голови, ститанетесь та впадете в болото“ — сказала Лука, старший мельник, рослий, широкоплечий чоловік білих сорок, чорноокий, чорнооколий, унесь приторощений музичний наче вушка до борщу.

Меджі зупинилася у своїй танку та легка колшачиця сказала: „Ох ні, Лука, від цього мені не закрутиться голова. Чи не мігав я піти до млина з вами?“

Меджі любила поштитися у великих проктурах

**СЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА-
ВИСТАВІ В СТРИЮ**

Виставка вишивки та мережок в Мелітолі України.

млина, та часто виходила з нього з чорним волоссям прикороченим підковою біллю; від того її очі горіли ще яркішим вогнем. Безупинний гомін, негаский рух могутніх млинських каменів, що наповняв її дивним, розкішним острахом паче в обиччї непереможної сили — мука, що сипалась і сипалась без упину — мілкий, білий пил, що вигладжував усі поверхні, так що в сніх павутиння подобали на русалчині мережива — непорочний, солодкий запах муки — все те доводило Меджі до думки, що глибоко це маленький світ, що стоїть окреме від її оточення, буденного життя. Особливо павуки були предметом її міркувань. Вона була цікава, чи в них є така рідня там поза млином, бо в такому випадку вишдиб немалі труднощі в їх родинних відносинах. Товстий, мукою обліплений павук, що привик брати собі мух зовсім присяпаних мукою, хіба трохи ніяково почувався при столі свечки, де мух подають у природному вигляді, а павітаток — павучих мусівби немов вражати їх взаємний вигляд.

Та в цілому млині вона найбільш любила найвищий його поверх — сарнию на збіжжя; тут були цілі скірти зерна, на яких вона могла собі сміяти й без уцїну віддавати в діл. Там вона звичайно забавлялася, балакаючи з Лукою, а любила дуже з ним заводити балакучу, бо бажала, щоб і він, так як її батько уважав її за розумну дівчину.

Можливо тепер вона відчувала потребу направити своє становище у нього, бо віддаючи зі скірти зерна, біля котрого порався Лука, вона заговорила таким проникливим голосом, якого почула ще чужинське оточення:

„Думало, що ви ніколи не читаете нічого крім Біблії — чи так Луко?“

„Аджеж, паннушко — та й з цієї небагато“, признався Лука зовсім щиро. „Не дуже то вже з мене славний читач...“

„Ну, а колиб я так позичила вам, Луко, яку з моїх книжок? Що правда, в мене не має дуже гарних книжок, ніби вам було легко читати. Та с між

них Пагова „Подорож по Європі“ — а неї моглаб ви дістати щонайменше про всяких людей на світі, а хочби ви й не зрозуміли прочитаного, то образки допомоглиб вам у цім — вони показують вигляд та звичаї людей і як вони живуть. Там, бачите, є Голландія, дуже товсті, з цигарками у зубах — а одні з них сидять на бочілці“.

„Ні, паннушко, не дуже то добре я думаю про тих Голландців. Не маю й великого пошану з того, колиб і дізнався чого про них“.

„А всі такі вониж наші ближні, Луко — а про ближніх наших такн годилосяб вам дещо знати“.

„Не дуже то вони такі й ближні, паннушко, здається мені. Я тільки те знаю: мій старий господар, а це був чоловік у сніті бузлий, мав звичку говорити: „Коліб я“, каже, „посівав свою пшеницю не лугаючи, а бувши Голландцем“; а щож значило стільки, як колиб він сказав, що Голландець це дурок, або щось подібне. Ні, ні, а не думаю забувати собі бачи Голландцями. На світі й так дурин та дурбун чимало — це треба аж шукати до них по книжках“.

„Це правда“ — сказала Меджі, трохи збентежено несподіваними рішучими поглядами Луки на Голландців. „так може ви знаєте „Живу Природу“ — це вже, бачите, не Голландець, а слони, антилопи, і африканські кінцарі і огуни і птахи, що сидять на своїм хлості — а забула, як його звуть. Е, бачите, країни, що в них помію цих сотворінь, на місцях коней та корів. Чи не хотілиб ви знати дещо про них, Луко?“

„Ні, паннушко, я знаю знати рахунок муці та збіжжю — завжди мені знати стільки всяких річей врім могого діла. Щож доводити людей до інженерії, коли вони знають усе инше, тільки не те, що їм треба знати для хліба. А вже найбільше бреші, бачиться мені, є в тім, що по книжках друкують; ці друковані листки, це начеб ті люди, що викрикують по вулицях“.

„Ей, та бо ви, Луко, досім подібні до могого брата Томка“, — сказала Меджі, бажючи звернути гутірку на щось приємніше. „І Томко не любить читати. Я так люблю Томка, Луко — більш ніж когонебудь иншого на світі. Як він виросте, я буду вести йому господарство і ми завжди житимемо куті. Я хотіла сказати йому все те, чого він не знає. Та я думаю, що Томко мудрий хлопець, хоч він і не любить книжок; він уміє робити гарні мотузки по ватогі та огорожі на кріліжках“.

„Егеж“ — сказав Лука — „та не дуже то він мабуть буде врадуваний, бо всі кріліжки поздижали“.

„Поздижали“ — скрикнула Меджі зісхочивши на рішні ноги зі своєю рухомого сидіння на зерні. „Ох Воже мій, Луко! Що! і той клоповухий і та цягхата кріліжко, що на неї Томко витратив усі гроші?“

„Такіж немилі як онті кроті“, сказав Лука, беручи своє порівняння зі сражжоні трупиків, що висіли на стіні стадоля.

„Ох мені шкода, Луко“, сказала жалісно Меджі і рішні сльози покотились у неї по щоках. „Томко казав мені піклуватися клоп них, а я забула. Щож мені робити?“

„Бачите паннушко, мій був аж там у тій шопі, так вжеж кому було дїти доглядати їх? Я думаю, що мабуть паніч Томко казав нашиму Герієві годувати їх — та на Геріє нема що рахувати; це ледве сотворіньки, коли вже про обідняки. У нього стільки думки, що про своє череві, колиб його сипали“.

„Ох, Луко, Томко так наказував мені, щоб я пам'ятала за кріліжками кожної днини, та казав, що а випувата, коли вони і на думку мені не сплять? Ох, він буде такий злий на мене, я певна в цім, і так сумуватиме за своїми кріліжками, як і я сумую. Ох, щож мені робити?“

„Не журіться, паннушко“, сказав Лука, розважаючи її. „це погані створіньки ті клоповухі крі-

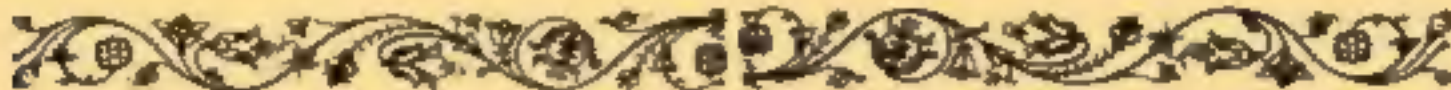

люди, яких і так могли буть визначити, хочби із і годували буть: сотворіши, що протили природі, пімо-ли не ведуться. То вже сам Бог Всемогучий їх не любить. Він створив у вірників ауза на те, щоб вони старчали в гару, а не пімо зніше, як робити йому на перекір, коли вони занесять у дім, як у сибак. Панич Томко тепер знає, що такого драгтя вдруге не треба кунувати. Не журіться, панчуніро.

Можеб ви зашли до мене в хату та заглянули до моєї старої. Я саме йду туди."

Ці запрошення дало Меджи змогу прийняти забуття у її горю. Її слізки все більш рідшали, коли вона дриботала біля Луки до його веселої хатини, що стояла увисочені на гірських та ґрунтах над самим берегом річки Рачи.

Перекл. Р. П.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ

В неділю дня 28. жовтня між 12. а 14. годиню в полудне відбулася заходами філії „Просвіти“ на місто Львів у великій залі Народного Дому Святої Анжели Академії з нагоди Свята Української Книжки. На Академію явилось там багато осіб, що хоч сама була виповнена на березі, велика кількість громадян мусіла вернутись додому, бо зала не могла вже вмістити більше учасників.

Академію відкрив голова львівської філії „Просвіти“ проф. Я. Билецький рефератом про різню української книжки в історії українського народу. Референт звернувся укину на історію розвитку української книжки та на генерацийний стан української книжкової продукції, яка в кожному віці зростає. Українська книжка ознаменує щораз та ширші круги українського народу, має та стає могутнім чинником і культурного піднесення і високосення українського народу. З черги Голови Товариства „Просвіта“ Михайло Галуцький виклав реферат про значення книжки для освіти і самосвіти.

Хоральною частиню Академії виконували наступні хору „Сурма“ під диригентурною д-ра Недзика.

Заходами тої львівської філії Т-ва „Просвіта“ відбувалися у Львові в дні від 23. до 28. жовтня виставка української книжки. Виставка була розміщена в трьох просторих кімнатах Народного Дому і мала за завдання показати лише популярну українську книжку, та українську пресу і книжку поза межами Західної України в 1927 році. Виставка робила просто величаві враження. Оглядів виставку піддає український видавці, про книгознавство, себто науку про книжку взагалі (про продукцію книжки, поширення книжки і живлення книжки бібліотекарство). Хоч зібрано на виставці лише невеличку частину українських видань по тому предмету, то виставка вибиті та, що виставлено представляється дуже повною. Головною заходами київського Наукового Інституту Книгознавства видано з обсягу книгознавства вже багато поважних студій.

Бібліотека Т-ва „Просвіта“ виставляла всю книжну продукцію Головного Товариства „Просвіта“ у Львові та всю „Просвіту“ на українських землях і на еміграції. Цей відділ нараховує понад 1000 експонатів.

Окремо виставлено було всі драматичні та музичні видання. Відділ драматичних виданьства

прикрашено оригінальними моделями театральних асерцій просвіти артиста-маларя Петра Холодного та П. Мурського.

Книгарня Н. Т. ім. Шевченка крім своїх видань виставляла великий вибір видань з Радянської України. Цей вибір, це лише невелика частина книжкової продукції Великої України, але і він домагає, що продукція української книжки йде великими кроками вперед.

Т-во „Славський Господар“ виставляло українську господарську літературу. Тут звертають на себе увагу передовсім видання Української Господарської Академії в Подєбрадах.

Видавництво „Червона Калина“ виставляло всі свої видання, з яких вирізняються видання про нашу славу, про нашу минулину, спомини про видатнішу війну та найближчі наміри „В огні“ і „Сотниківна“.

Видавництво „Світ Дитини“ виставляло свої видання для дітей і молоді. Ці видання гарно ілюстрували звертали загальному увагу.

Популярну політичну літературу виставляла Видавнична Служба „Громада“.

Редукційний Союз Українських Кооперативів виставляв крім своїх видань також графікони, які ілюструють розвиток заміно-української кооперації.

Між альбомами виставленими Редукційним Союзом Українських Кооперативів є також альбом „Союзу Українок“, а також графікон який ілюструє розвиток та працю жіночих товариств і кооперативів.

Пластовий Уряд виставив також всі свої видання та знімки. Кіоск Пластового Уряду прикрашений оригінальними елементами з Пластової Книжкарні в Косові.

Окремий кіоск урядило Товариство „Сокіл-Батько“, в якому виставлено всі видання того товариства. Кіоск прикрашений прапором товариства, портретами голів і плакатами зі завгів.

Закликав виставку кіоск Видавництва „Рідна Школа“, в якому зібрано велику кількість книжок головно шкільних та для молоді, а також журнал „Рідна Школа“, якого появлялося вже третє число.

Хоч виставку уряджено при маліх засобах львівської філії „Просвіти“ і приготавлено дуже коротко, то всетаки представлялася вона дуже добре. Загалом виставлено бли 10 тисяч книжок і часописів, зате зовсім погано представлялася справа зі підпідпунктами вистави. В день відкриття виставки відвідало її несповна півторастоти осіб. В інші дні число відвідувачів було ще менше. У Львові, в стольній краї, при тій великій кількості української інтелігенції той цікавий брав інтересу до книжки, це навіть дійсно застрашує.

НОВІ КНИЖКИ

Богдан Левикий „Сотниківна, історична поема“
Видавництво „Червона Калина“.

Календар-Альманах „Червоної Калини“ на 1928 рік.

Южелевський Календар „Просвіти“ на 1928 р.

**ПЛІСОВАННЯ, МЕРЕЖКОВАННЯ
ОНДУЛЬОВАННЯ
ОВТЯГАННЯ (УАНКІВ, ВІДБИ-
ВАННЯ ВЗОРІВ ДО ГАФТУ**

завоуку

заведення М. ЛЯНДАВ

Лвів. Пасаж Міколайша

НАЙГОЛОВНІШІ ДИТЯЧІ ПОРОВИ

Часто доводиться почути нарікання родичів або вихователів на різні дитячі порови. Одні нарікають на химерну вдачу дітей, други вічно дрозять о їхнє життя і здоров'я. Багато клопоту завдають готі мамі сорпориція своїм найближчим, а хоч диточих порови дуже багато і не на всі можна тут звернути увагу, то все таки найчастіше виступають у дітей ось які погані звички:

Дитина не хоче їсти.

Тут треба передовсім порадитись лікарю, чи дитина не є хворя. Якщо дитина здорова, треба пригадати основні над тим, що саме хоче дитина досягнути через свою шкертість. Н більшості випадків

дитя не зносить холодної води, додайте цілком спокійно теплої, бо є речю неждіальною, з діти ми пробувати метода загартовування. Дитяча ванна повинна бути доволі велика, щоб дитина могла свободно порушатись. Дуже часто забороняють нервові мамі дитині при купелі „танцювати“. Чому? Позвольте їм при купелі танцювати і співати, співайте разом з ними, позвольте їм хлюпатись, а тоді зневажливе куціль буде для них присміістю, за котрою будуть тушити.

Дитина є кичина для гостей.

Дуже часто це пам'ятє тут жадна просьба. Дитина не хоче татей паздоровити, поводитись з ними

Дитини смутно і радість.

легко можна ствердити, що дитина бачив таті, щоб цілий світ крутився біля її особи, або вона хотіла непеститись з родичами. Намуром родичі дають дитині в такому разі якусь її улюблену стражу і не за хвилину помагас, але загальон ще погіршує справу. Бо дитина стане відкидати всі ці страви так довго, довж не досягне своєї забаганки. Тому не припрошуйте дитині довго до їди. Як не хоче їсти, заберіть з перед неї. В пазудне, вечером і на другий день. Не бійтеся о її одрзали, бо навіть природа приметься о своє право, а порожній шлунок це найкращий вихователі. Здроза дитина може пероголодувати і 48 годки без витрати сил і нараження одрзалих.

Дитина хоче бавитись лешем і шокічками.

Можете з того лиші радити. Дайте спокійно ці острі апарата дитині в руці! Ви неодолюєте диточого розуму, якщо думаете, що діти не є самі на стільки острозі, щоб не поранитись. Не відбирайте їм шкху да заняття і майстрування, бо це признаки їхнього одрзалих духзвого розкитку. Через заборону самі прикуєте дитину до скритости при своїх заняттях, а це відбивається шкідливо на дитячій шераді. Не лкайтеся того, що дитина може з тими „небезпечними“ річима бігати, властві і гнать локалітись. Цей страх загально поширений, але з практичного досвіду він безосновний.

Дитина не хоче купатись.

Не забувайте при їм, що дуже часто не так сама купіль, як радше всі заходи куди всі можуть впливати дійсно несприємно. Передовсім треба змислю добре опалити місце, де купатим дитину. Якщо дитина

непримтно, а в гіршому разі навіть видається бити псїг чуток, хто лиші уійде до кати. Тут знова передовсім треба застановитись над одним: що дитина хоче досягнути таким поганим поведінням? І тут майже все приходить відмітити як причину задрієт. Дитина хоче, щоб тільки для неї оказувати любов і прихильні відношення, вона не хоче реалізувати ані з кризати своїх прав. Тому в таких випадках треба її ладіно шкхити. Дитині треба пояснити, що на світі не тільки вони одні, що ще і на децю иншого треба звертати увагу. Але передовсім мусимо знати, що практикована майже все в таких випадках метода — уважати дитину за голову вісь цілого домашнього року, є цілком хибною.

Дитина не хоче йти спати.

Тут знова треба провирити мотиви й цілі цієї нечестивості. Звичайно причиною буває страх: дитина боїться лягати в кімнату, але від того треба старатись дитину відучити. Всякі застрашувачі спокіання чи казки впливають несприємно на душевний стан дитини і тому треба вистерігатись перерадовувати ними дитячу уяву. Особливо треба перестати страшити дитя різними бабками Ягми, відьмами, чортами і т. д. Дуже несприємно може дитину вражати також часом задовга церемонія перед спанням. Дитина переходить з руці до рук, мусить поцілувати кожного на „добраніч“! — а все те, самоорозуміло, може дитині сприхритись. Чи справді ми досі, затратили всяке виразжіння, що і любов може когось мучити, якщо її оказуємо в непереріжний спосіб? І так стараються діти що несприємність

відсунути як мож на пізніше. Найкраще приготувати дитину до спання фізична втома, що легко мож досягнути через відповідне дитяче заняття, руханку або дитячі забави.

Назавгаля треба зазначити, що дитині не треба нічого ані дозволяти ані забороняти без відповідного пояснення. Не можна забувати, що і дитина має волю, якої не треба ломати, тільки спрямовувати на інші шляхи. Також треба вміти осудити, коли під жадною умовою не можна дитині уступити. До цього надаються дві засади: Витривайте при своїй забороні, чимто дитина жадає чогось нерозумного, або як вона домагається чогось, хочби й розумного, але в нечепний спосіб. На приклад: дитина хоче устроїти собі з батькового капелюха човник в своїй купелівній ванночці і пустити його по воді. Не потурайте дитині, хочби ви й добре знали, що капелюх і так небагом буде цілком не дожитку. Бо діти не зможуть на будуче зрозуміти, чому нішим разом

ім заборонять забави з новим капелюхом, а нешто нічого більше небезпечного для успіху у вихованні, як впробавне у дитині почуття, що з нею поступають насильно. Візьмим другий приклад: дитині подали кашку, а вона домагається ще ложкою, яку їй забули подати при накриванні стола. Цілком розумне бажання! Який означає тон її домагання є невідповідний, старайтеся поучити про це дитину і так довго не уступайте, аж дитина попросить чепно. Не уступіть, хочби вам прийшлося віднести кашку назад до кухні, а дитина мала через те голодувати. Означте в усіх випадках — це треба особливо підчеркнути — говорити багато з дитиною і старайтеся пояснити чимне їм нерозумне бажання, якого мусите їм відмовити, або невідповідний спосіб, яким вони хотілиб досягнути своєю цілю. Остро треба поступати з дитиною щодня в тому випадку, коли вже ані пояснення ані доброта нічого не допомагають.

(З німецького).

Ріжні Вісти

Охорона молоді та житлові питання за кордоном. В Швейцарії, особливо в Цюрихському кантоні поліпшення житлових умов для дітей та молоді набирає актуального значіння по містах.

Родини, що не мають дітей, не можуть, наприклад мати приміщення в місцевості, де є сад; заборонені спільні приміщення для кількох родин, спільне користування ваннами, клозетами, то-що.

Визначено типом будування приміщень — є англійський на 1—2—3 родини, з садом, майданом для дітей, на краю міста.

Оселятись в таких приміщеннях можуть родини, що мають не менше чотирьох дітей.

При будівництві таких домів житлова площа значно збільшується у порівнянні з нормами для дорослих, щоб діти в дощову, або зимову пору могли мати досить повітря та простору для потрібних їм занять.

Краща в цьому розумини система будинків (селниц) для одної родини. За цим планом, на другому поверсі повинні бути відпочивальні, а на першому кухня, їдальня і інші кімнати, бо це дає змогу матері-господарці стежити, що діти роблять і де вони. Сад та майданчики так повинні розташовуватись, щоб мати через них можливість бачити дітей і стежити за ними, не відзначаючись від своєї роботи.

На будівництво таких будинків Кантон дав позичку, частину з яких одержують без повороту, а решта виплачуватиметься в такий спосіб, щоб не порушувати бюджету родини. Особливо великі після дають багатосемейним робітникам.

Кантон Цюриха для цієї мети видав 19.320.000 франків, на які збудовано 3.350 приміщень, між ними 1.201 на чотири кімнати, 1.350 на три, решта — більших розмірів. Одну четверту позички видавали безповоротно.

За такою системою платня за приміщення — становило в середньому від 1.800 франків до 1.300 фр. на рік і має тенденцію понижуватись. По таких селах організують кооператив, бібліотеку, дитячий сад.

Будівельні кооперативи також почались організуватись внаслідок популярності цієї ідеї.

Жінка капітаном корабля. Молода дівчина, 19-літня Гудрун Трагштад з Осло, здає іспит з морської пароплавби. Тим набула вона право на уряд капітана прибережної морської плавби. Морячку крок одичає цей молодий жіночий капітан по свободі батькові, який теж є капітаном. Вона товаришила батькові в його морській їзді вже від 14-ого року життя.

Участь жінок в літературній і журналістичній рушні в СССР. — В Сполуч. Радянських Республі-

ках проявляють жінки велику активність на полі літератури і журналістики. Виходить там 16 журналів редактованих жінками, а в році 1926 сприяло обов'язки дівочої кар'єри справованців 2.600 жінок.

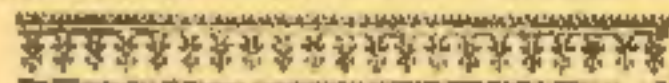

Новий стиль візитових суконь

В кожному сезоні є фаворитомі неми оляги. Це зазначається від кількох років щораз більше. І тепер фаворитами є сукні, багато суконь, хоч і плаші є дуже модні. Комати, які в минулому році були просто диктаторським принасом. — тепер відсутні вже трохи на біл, бо від одностайного матеріалу, краски й піднесши стало вже трохи скучно. Зате модні тепер темні сукні, бо до них треба лише чорного плаща.

Немож чорна шитка тягнуться через сьогорічну моду цілі серії чорних візитових суконь, так начеб пакі вибрати їх цілу масу. Кожна з них минає і в тому саме новість і інтересність теперішньої моди. Не уніформа, але різноманітність ідеї, зміни в приміюванні матеріалів. Це означає визволення від одностайних спідниць в фалди з обов'язковим *intercom*. Яна інтересна новка цих елегантних струнких, темних суконь. Тут спокійна жовтою форма, там підпінтє на клубі, то знову мале удраповання при широкій білій ший. Все так величезно придержане гарною декоративною шпилькою, шпилькою, спряженою. З темними сукнями прийшла мода на біжутерію в чисті декоративному розуминні, бо біжутерія є оживляючим елементом темної сукні.

Ясні візитові сукні є рідкістю. Принаймніше спідниця є темна і це належить до найкращих поимств моді знайти добрий перехід між ясною близною, а темною спідничкою, та піти туди на руку пави, яким не до лива мертва чорна краска. Тому стрічається тепер багато гарних комбінацій чорного з білим, а ще більше тонів брешових. Особливо червоно-каптанова краска виглядає дуже інтересно з весіною жовтою. Чорне в зіставленні з білим робить трохи за острє враження. Чисто біла краска майже завжди не до лива, тому мусить це бути краска слоненої кости, яка зається тинувати у всі жовті і рожеві тони. Живим окантам пророкують великі успіхи. Тому дуже модним є золото в шовку і бродаті, а також перетикане в тонких бовняних матеріалах.

Пляш з суцільного крою, бордо, фантастично поширений з переду і в рукавах, прикрашений фалшивими стежинами і футриною вишивкою.

Дуже елегантний крой з ер-полюваннями. Листя плетей по-широко відкритих на рукавах відкритими; різні поперечні об'ємні футри, вишивки і величезні різноманітні футри.

Дуже оригінальна сукня з темної-синьої вовни, прикрашена сексно-нахиленими пласкими, з жовто-рожевої *Сейва де Шан*, довгою-попуцями фалди.

Пляш з повільною сукні, прикрашені оригінальними-нахиленими пласкими. Мокір з різноманітної фетри. Дуже глянцевий і вишиваний.

ХАРАКТЕРИСТИЧНІ ЦІХИ МОДИ НА РІК 1927/8

Пляш з широко відкритими бортами, одні на друкі, об'ємні футри. Високі коміри в великі манжети. Прикрашені пляш з різноманітними фуррами, — переважно лисами.

На практичний одяг:

Англієські пляш, з використанням нових матеріалів. Інтер'єрні сукні з матеріалу *Кейн*, переважно з різноманітними манжетами. Також прикрашені різноманітними матеріалами і футри.

Величезні сукні темні. Найбільше уживаний матеріал *Сейва де Шан*. Сукні драпові, з повільними фалдами і різноманітними. Воланти свободні лисові часті, встановлені на одній бічній частині прикрашені вишивкою.

Наші прикрашені сукні різноманітними кристалічними, від герметичності кристалів з сукні.

Вечірні сукні з лисою прикрашені, з різноманітними манжетами. Більшість прикрашені в глибокі, блискучі шийні часті.

Краси: На практичний одяг *beige* і бронзові відтінки, на пляшній часті і гранатові; на вечірній *білий*, чорні і бордові.

До кожного місяця готувати.

І КОСТЮМИ, в такому місці на дачній площі. Сутні ліберійне КОЦІ НА КОНІ І ЛЮЖА. Товар добірний. Ціни низькі.

До кожного моделі готовий крій.

791 Сукня з широким V-подібним вирізом, простим сріблястим вишиванням, прикрашеним вишивкою до плечей.

792 Сукня з френчем, волюмним декольте, вишивкою, вишивкою по всьому.

793 Сукня з широким V-подібним вирізом, простим сріблястим вишиванням, прикрашеним вишивкою до плечей.

794 Сукня з широким V-подібним вирізом, простим сріблястим вишиванням, прикрашеним вишивкою до плечей.

795 Сукня з широким V-подібним вирізом, простим сріблястим вишиванням, прикрашеним вишивкою до плечей.

796 Сукня з широким V-подібним вирізом, простим сріблястим вишиванням, прикрашеним вишивкою до плечей.

ФУТРА

НА РАТИ

нові, всякі перерібні
переховування на літо

Львів, пл. Галицька ч. 14/1 нов.

В. СІХЛЕРА СИНН

НА РАТИ

4. 107 Сукня з плетеного футляру з відкритою спинкою; прикрашена хубами з рожевого футляру.
 5. 108 Покрійка сукні з плетеною спинкою, золотом і рожевом.
 6. 109 Тодата з вишивкою на спинці. Сидіти з хубами з трьох фальш.

ураховання з боку спинки. Прикрашена з трьох квітів: рожевий, малиновий і фіолетовий.
 7. 110 Тодата з білою. Сукня з плетеною спинкою, золотом і рожевом. На спинці велика золота квітка.
 8. 111 Тодата з білою. Сукня з плетеною спинкою, золотом і рожевом. На спинці велика золота квітка.

9. 112 Тодата з білою. Сукня з плетеною спинкою, золотом і рожевом. На спинці велика золота квітка.
 10. 113 Тодата з білою. Сукня з плетеною спинкою, золотом і рожевом. На спинці велика золота квітка.
 11. 114 Тодата з білою. Сукня з плетеною спинкою, золотом і рожевом. На спинці велика золота квітка.

НАЙМОДНІШІ НАЙГАРНІШІ КАПЕЛЮХИ І ШАПОЧКИ
 НА ОСІННІЙ СЕЗОН
 ПОРУЧАЄ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ **О. БЕРЕЖИНСЬКА** ЛЬВІВ, ВУЛ. ПЕКАРСЬКА 47.

ч. 803. Спортивне взуття для хлопчиків з хвилястого матеріалу.
ч. 804. Оксамитова сукня для дівчинки від 8—10 літ з асиметричними фалдами, прикрашена білою намистинною і каміньми.
ч. 810. Убрання для хлопчиків 2-4 років з легкої тканини у вигляді в'язаного; пояс в кольорі тіла.

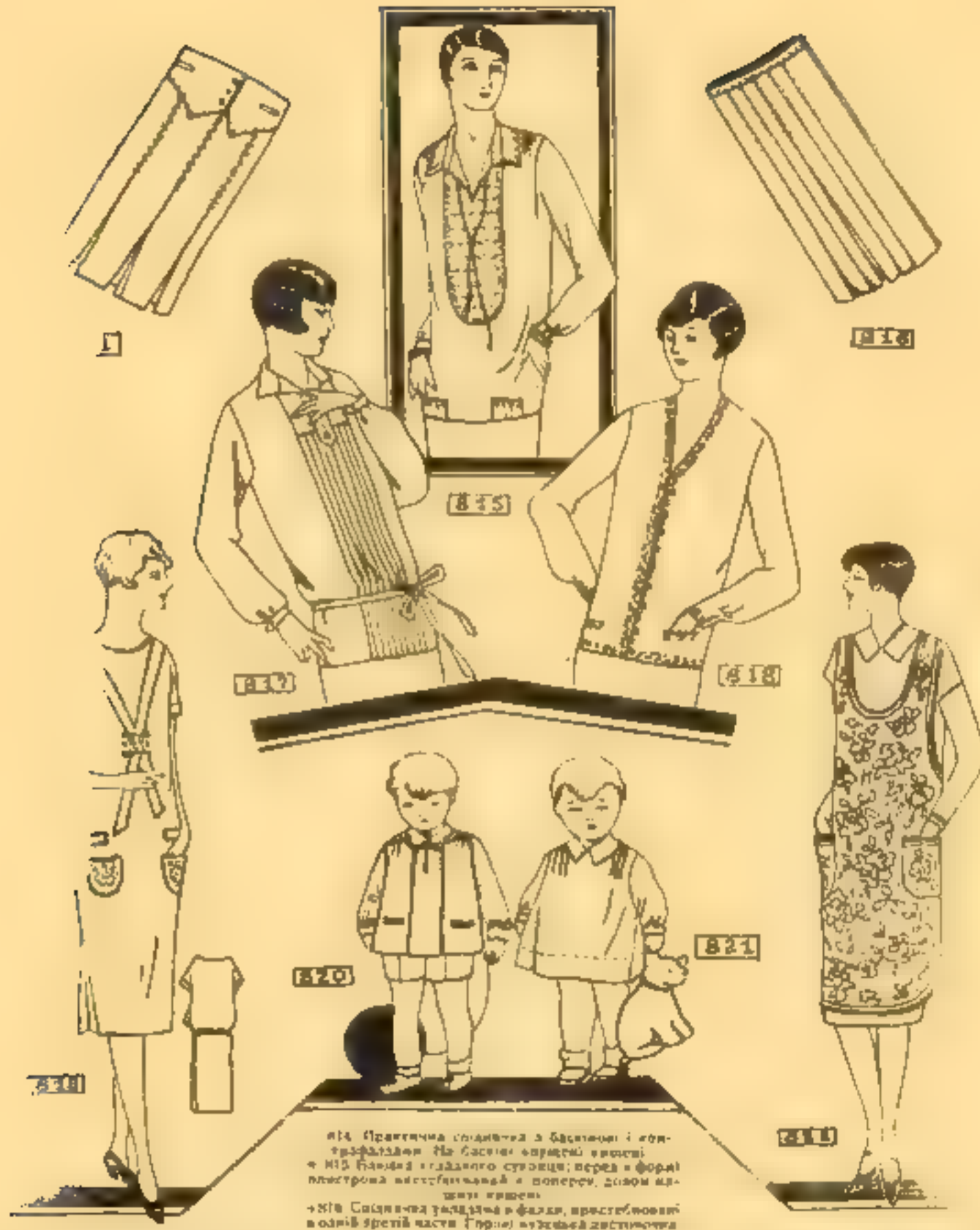
ч. 811. Оксамитовий плащик для дівчинки з різноманітними рюшками, прикрашений футером, а також декоративними елементами.
ч. 812. Платьє для хлопчиків з полегшеним матеріалом.
ч. 813. Братиш і сестричкі одностороннього зрізу.
ч. 814. Платьє для дівчинки прикрашене елементами і намистинами з бусинок і футра.

ч. 815. Спортивне взуття для хлопчиків, з еластичними матеріалами прикрашене елементами.
ч. 816. Убрання для хлопчиків з еластичними матеріалами. Білий з суконця, синій і чорний з тисненням.

КУПУЙТЕ З ПЕРШОГО ДИМЕРА! ПАРУКИ, СПОРТИВНІ, РУКАВИЧІ
ТА ВСЯКІ ТРИКОТАРСЬКІ ВИРОБИ ПРОДАЄ НАЙДЕШЕВШЕ
СПЕЦІАЛЬНИЙ МАГАЗИН ТРИКОТАРСЬКИХ ВИРОБІВ.

ОЛЬКА **ЛЬВІВ**
РИНОК 33.
(Між Нарв. Торгов.)

814. Практична сукня з басиною і контрафазом. На басині «прямий вишит»
 + 815. Пальма і гладкого сукня; перес «фори»
 пластомна «виступаючої» і поперес, долом м-
 цини «прямі»
 + 816. Сукня з укладкою і фалди, «прямі»
 в одній зрешті частині (прямі) «виступаючої»

ч 817. Елегантна блуза з «Сери де Сери»
 укладкою на пересі «фалди» і в пасі
 «виступаючої» «виступаючої»
 ч 818. Блуза з гладкого сукня або
 фалди, «прямі» «виступаючої»

ч 819. Домові сукня з «виступаючої»
 «виступаючої» «виступаючої»
 «виступаючої» «виступаючої»
 ч 820. Сукня для «виступаючої» і «виступаючої»

«виступаючої» «виступаючої»
 «виступаючої» «виступаючої»
 ч 821. Практичний господарський фар-
 тухом з «виступаючої» «виступаючої»
 «виступаючої» «виступаючої»

До кожного моделю готовий крій.

ч. B14—B29: Чепчики з білого батисту, ви-
нічені зубчиками; збіганням прибра-
ний колірним вишиванням; червоним
з сукні або ірси; чепчик з батисту з на-
кладанням плетіння; двічі суворий для
вишити вишивки білою ниткою так-

воцалля; плашки з декоративним вишив-
ним зубчиками, воцалля тої-тої для вишив-
ки з білого для тисня зліпками; суворий
до уберання від рафудження; цорітка злі-
рана на ризикі з зліпками, воцалля під
швей. Станочок; воцалля до зліп-

малю. Плашки з суворий з декоративним
вишиванням з вишиванням. Комбінація
зліпками з суворий; воцалля суворий
зліпками від швей, вишивки підшивки. Не-
рава до вишивки від швей; воцалля бос-
лош, вишивки бослош з від швей стичкою

До кожного моделю готовий крій.

РУЧНІ РОБОТИ З ВОЛІЧКИ — ДЛЯ НАЙМЕНШИХ

Продані сукні для дівчинок
плетіння (зачіпання) з волічки

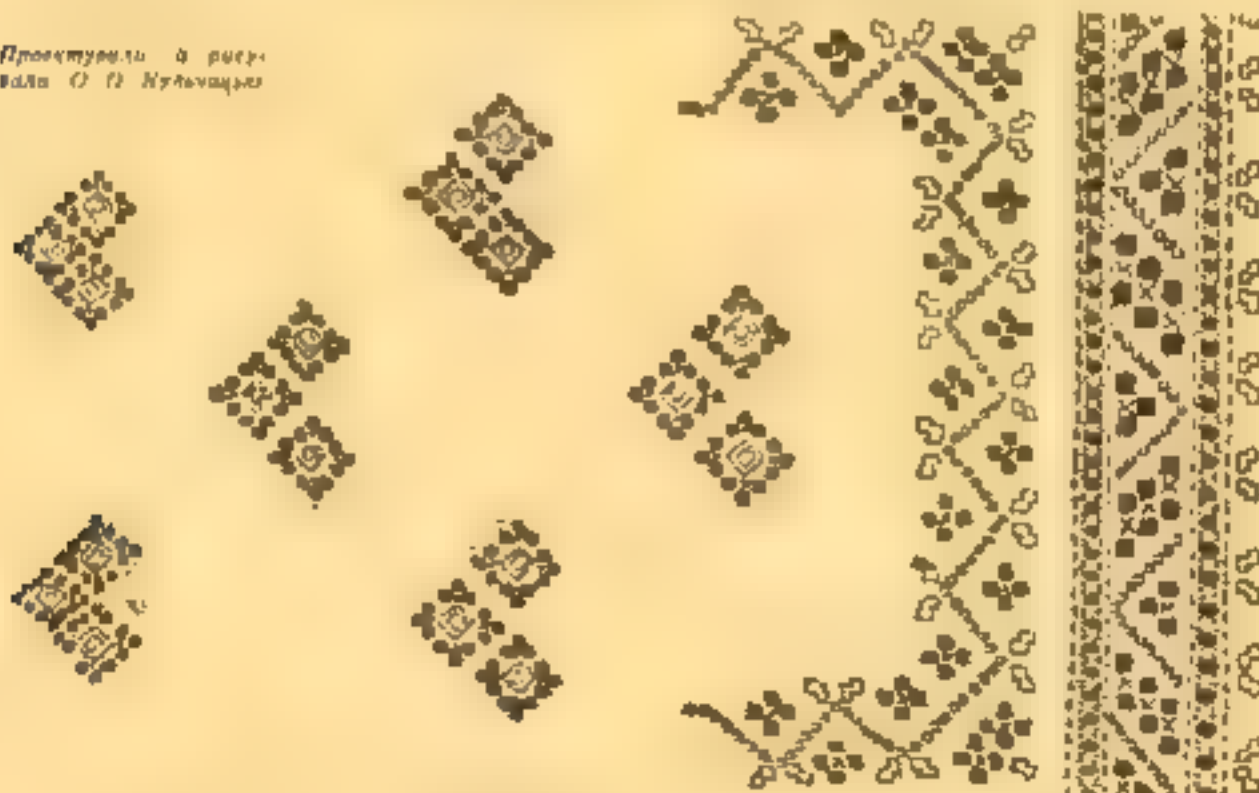

Убрання для хлопчиків плетіння (зачіпання) з волічки
(Пов'язання на стегі (7))

РУШНИК З ПОЛТАВСЬКИМИ МЕРЕЖКАМИ

Проектували й розробили
О. П. Нудько

ЯК ВИГЛЯДАЄ ХАТНЕ ГОСПОДАРСТВО В АМЕРИЦІ?

Американська жінка стирзється що раз бильно скинути з себе тягар хатнього господарства, побути обоманіла в кулі і догляду дітей. Рухи причини складаються на тлі мови, з досвіду аналізу, що до головної три чинники грають при тім першорядну роль:

- 1) занепад пошани перед традицією,
- 2) нездатність жити на відносини у великих містах,
- 3) що раз більше поширене життя на консервативних фобіях.

Заперод пошани перед традицією — це безперечно наше повсякденне, яке викликає майже ілюзії. Однак в Америці воно помітне на кожному кроці, а проявляється у символічному шуканні нових шляхів у всіх ділянках людського життя. Тут на перший план виступає бажання свободи, яке не спокійється навіть перед нехтуваним дотеперішнім «владним» розпорядком і авторитетом (родина).

Кожны „драндыв“ Американка уважас сваю еўрапейскую посястру з її кухніннымі спадчынымі хатнімі абавязкамі да панадзвычайна ідэальнага і тэму старацтва пазбунтаваці іх вышнімачай рэжым.

Багатоші радять собі в значимий спосіб май мають до кулашника з оглядом потім обокзаним мірду-ну з добре платити послугу. Вем відзначити і всти-тигар домашнього господарства переходить до то-дому послуги, з тому нечю дивного, що така послуга є значимно дорога: нинігорода опшесить дльмь часто до 70 дм. місячно крім харчу та пшкшщеним. Зате нусить так добре платити служниці нмашні дмь-позувати неі забивати американський кулаш, особливм нусить нмти приправити дмьм пудинги і десам с-дмьм с-дмьм.

Життям умови послуги досягнє маразм. Тому, що для Американа є кухня і дачниця господарства „*first lady*“, мусить шовк шпальнє довіряти чистоті, нарядності і шпальнє сьомі поміщиц. Тому мусить додє добре заплатити служницю, щоби в призначити до свого дому і не маржуватись на часті умови послуги.

Враще ситуацията донякъде елиминати ще не бую
жестко поклута, т. е., *diff. grand. max.* до гмачи
роботи, пр. пазару над централните сръбски, ину-
ты следват д

Заглаюм палыдныся н Амэрыкн слудж чкн нзв-
жэ нкнлн нс з Амэрыкнцкн джнть джбрэ

Очевидно, це можна. Американики мають собі право жити по власній волі. Відносно з цих мусити гадати, чи вони відбувають постійну домашню роботу. І тут правдою вказати на те, як Американці живуть по вільно в своїх землях до *міжнародної*.

Тут треба вказати на другий чинник, який впливає у Американській такій відставі до підвищення продуктивності роботи.

Недостатки мешканців американських великих міст доводять до цього, що всюди треба шалити тією. Дітиним способом як раз живи, а жартів доводиться жити відбавити свої кудрий обов'язки, вибачити на їм побігати.

У величезного, наче фабрики, двозла, що своєю приємністю надає усім радість відпочинку, дуже часто ліжко навіть темної діри приймає із із кудярою. Ніч, дивного, що Американка не одержується в такій кулі, дорше, чим іє конце історію. Ціє кудяроє урр

Даліше складається тут з лавині вулні і каміння
гнізяться.

Самозрозуміло, що чоловіки в літню спеку перелюбки в тій же тишій кухні з дітьми музикою. Тому змаршуватих жінки стараються як можна скорше гавкати з кухні, а в тім їй стримліни помагати найбільше консервована продукція, яка ще підлине підшарок повітря жінки до кухонної роботи. Тут немає, здається, ні одного разу поїзди, кий ті: проплатились в готеліх консервних мушках. Овочі, крипа, яєць і страви — все те маж дівчати в готеліх мушках і по газобій мушкі дівчати приладити до їданніи.

Тисячі підприємств електричної енергії машини і чинники поставляють американський люди продовжують будувати ринок в Латвійському шості.

Мимо своїх надразів до нескінченної роботи, біліс Американики з невеликим трудом удержати своє менкоїнь и порядок. И тем помагас їм само урядженіи. М.б.зі, згачіи з американиским чинішним сизком, с лези н на тонких нотах, отже без труда дидуться парасуфати. Ніз зичіи у хастеліиоті туз дуже радо ліноасум с коліасути, нмг дуже легко мов удержати н бездизіиціи чистоти.

По містак не перуць. Білім в дома, тільки дають до ручних працель, ми наладзілім на джынкы маймы куліны. Праданы на мару апалят карэ Паміргіюць, выгравае білім. Шу дачынае перуць, кінтавы, але з іх рух смалодыць білім часта, довады ўшкоджаны, іх муні додзюць іры ірваніны ружынык вырваніны.

[illegible]

Далі в ілюстраціях, що Американці публікувалися подальше. Навіщо це не відоміше діленості. Навіщо, навіть, рибники застали там усею на це, ішли бачи (ізачи були) напередно мислячи. Але це не приносить господарини жвавої роботи. Вона несе кожній суб'єкті уявлення (такі в цілої родини) до країн. Він відкидає в. с. старинні, напружені, а це треба і можливий хусяни далі (на парову прасу). В цей спосіб „відновлений“ з'являється мислюче кругло і далі.

Мешає тут ще дуже важка додати про американську гардеробу. Модерні Американки відносно короткі майже часто тільки 2 сантиметри бідли і швидко змінюють. Не можна пере собі цього вечора перед сном в який раз, а сьогоднішнього дня знову збиратися. Так удержувати панівні інтрижки, тільки жінки. Але як жінки показується перші дівка, починає собі панівних і кулує собі 25 і дол. Нову шару. Такамо протруєні панівні з бідлими і кулути, які тільки в відносно дешево. Добри черешки жінки там знову збиратися 10 і дол. Але як тільки протруєні підшар, збиратися збиратися збиратися, викладати черешки по черешки і кулути, збиратися.

В такому родинак, де чоловік і жінка різночасно заняті, має жінка ще менше часу на хатні клопоти. Вони спільно обидвають в дітях, і чоловік, а чоловікніє слугує їм тільки як місце спочинку. Промітною своєю

ФУТРА

ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДИТЯЧІ — після найновіших
заграничних моделей по надзвичайно приступних цінах та на до-
гідних умовах в сплаті

ПОРЯДОК ПРИКА

АНДРІЙ БУЗЬМІНСЬКІ Львів, Маріївська площа ч. 9.

ОИА РОЗН ВУЛ РУТОВСЬКОГО ТЕЛЕФОН 4 62-01

ФІРМА

РОМАН ЗУБНИК

Л Ь В І В

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16

продає найдовше

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
ІНШІ ПОЛОТНА, ЕТАМІНИ, ЗЕФІРИ.

дати, як дорослому — не слухає з думки, вона не заплює. Якщо є у них малі діти, то їх підставляють родичи на дещо до дитячих садків, або забігають з собою. Я багатьох фабрик і товарних діляк є, урядові великі кімнати до заїзду і горади на дахах, де діти занятих родичів бавляться під доглядом досвідкої виховательки.

Ось так виглядає ведення домашнього господарства в Америці. Заощаджений в той спосіб час уживає американська жінка на науку або на розважку. Чи наші жінки не слід також подумати про зміну перестарілого ведення латнього господарства, щоб пізнати бодай частину тих життєвих інтересів, якими так багата наша доба?

ЧИ ВИ ЧИСТИТЕ СВОЇ ЧЕРЕВКИ?

Якщо ні, то я Вам кажу, що Ви не маєте ніколи добре вичищені черевки. Хіба, що Ваша слуга є вишкоченим ідеалом. Бз я маюте вимагати від когось другого, щоб піднісся до Ваших черевків з таким самим пієтизмом як Ви? Не знаю як кому, а для мене чистота моїх черевків це не праця, а правдива приємність.

Будь-що-будь невичищені черевки можуть зіпсувати ціле враження гарної кави тожасті. Тому подаю тут кілька вказівок доцільного чищення черевків. Це ніщо страшного — треба тільки усунути помилки, які звичайно роблять слуги. Перш за все — як можна чистити шовт чи інші черевки тою самою віткою, що чорні? Потребуємо отже аж чотирох щіток: одну від бовота і одну м'яку для жовтих або яєних черевків і такі самі дві для чорних. Крім цього багато старих полотняних шматків до смарання пасти, а все поділене на дві частини: яєні і чорні.

Зики смаруємо пастою, мусить черевки бути вже добре вичищені з бовота і пороку. Плями не чистити бензином (як вправді, вичистить плями, але зіпсує краску черевків), тільки інтєрти спалити місцями дрібною пасти, як треба, навіть кілька разів. Коли вже всі плями усунені, найкраще обрати черевки на ноги і смарувати шматком пасти — дуже тоненько, але рівномірно. Смаруємо пастою наперед один черевки, потім другий. Тенер приходить на чергу знову перший. Беремо м'яку шітку і чистимо легко аж до досягнення палиску. Не думайте, що вже все скінчене. Тенер треба ще вичистити шматком тільки не фланельовою, як то звичайно роблять, а льняною. Льняна шматка дає найкращий палиск і то тим кращий, чим довше вона є ужитті. Тому хоч як це Вас дивує — її не можна ніколи прати! Чим більше в неї всяких решток пасти, тим краще чистить вона черевки. Розуміється і тут треба мати окрему шматку для яєних, а окрему для чорних черевків.

З локерками легша справа. Їх вистане час від часу посмарувати білою пастою, а над полиском не треба багато працювати. Зате зраджу Вам тайну, що шовт чи бронзові черевки не повинні ніколи виглядати надто нові (це не естетично!). Під тим не розумію викриплених запяток і викладених підшвилок тільки краску і полиск, як при тих черевках далеко кращі по якійсь часі носіння, як у нових. Розуміється при добайливій плеканні. Що черевки далеко довше посять і задержуть фасон, коли вони не пралили (жипиті) — цього зовсім не потребує згодувати.

Старий Кашпер.

АНГЛІЙСЬКА ЖІНКА

Ні в одному великому місті світа не падає так глибоко в очі перевага жінок як в Лондоні; по вулицях, парках, підземній залізничці всюди мають вони перевагу. А коли в шостій годині вечером дивитись на ту безконечну струю молодих дічат, які уляються в Сіті, здається нам, що наводимося в місті жінок.

І ні в одному краю світа співпраця жінок не є так велика, як в Англії. Англійські жінки визначаються не тільки товариством і вони становить головну підставу їхнього впливу в громадському житті.

Корні їхнього сучасного становища в політичному житті сягають в давню минулину. Вже в 1697 році написала *Mary Estell* першу книжку про потребу самостійної з мушчинами освіти для жінок. Сто років пізніше, 1792 — видала *Mary Wollstonecraft* другий апел до жінок під заголовком: „*Vindication of the Rights of Women*“ і тим започаткувала сучасний жіночий рух. Те чого в 17 і 18 столітті жінки добидалися, це в 19 і 20 досягнули, хоч нігде мушчини не робили жінкам в тому таких перепон, як саме в Англії.

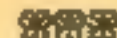
Лондон дуже часто, зрештою зовсім слушно, називають містом жінок. Число жіночих клубів зростає постійно. Тенері в Лондоні вже біля двадцяти великих жіночих клубів, з яких кожний числить кількадесятків, а то й кількадесять тисяч членів.

Суспільне становище жінок та її рішні з мушчинами праця обороняють чисельні асоціації, товариства, групи, ліги та федерації. На чолі їх стоїть вальонська в 1920 році „Національна унія товариств різних громадських прав“, яка має в цілій британській імперії свої філії. З Англії викає теж свій початок Міжнародна Жіноча Ліга Мира і Свободи, заложенна англійськими жінками в самому розгарі світової війни в 1915 році, а яка сьогодні має понад сорок секцій по цілому світі.

Тоді коли в інших народах ще й не думалося втягати жіноцтво до спорту, англійські жінки давно працювали вже на тому полі. Сьогодні нема вже спорту, в якому англійські жінки не були би як слід репрезентовані. Англія була першою країною в Європі, в якій жінки були професійними спортсменами.

Всюди бачимо велику працю жінок, яких в парламенті є їх зсього чотири. Виборчі права мають жінки в Англії вже від 1918 року, але щойно в 1919 році увійшли до парламенту перша жінка пні Астор. В 1924 році прилучилися до неї друга жінка, Гільтон Філіпсон. Обидві належать до партії консервативів. В останніх виборах перемогла також Партія Праці дві жінки до парламенту, панну Лорелс, і панну Уільямсон. На 612 мушкін засідає тенер в парламенті зсього 4 жінки. Очевидно, що при віломій рухливості і завазтти англійського жіноцтва такий стан довго не потриває. Причина його лежить в першу чергу в тому, що досі виборче право мали жінки щойно від 30 року життя: мушчини мають право голосу від 21 року життя. І саме за рівне виборче право вже тепер завзята боротьба.

Останній конгрес консервативної партії ухвалив надати також і жінкам від 21 року життя виборче право.

До кожного маделю машини заповніть гутені крої для вишиві величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для ситотраків і пав.

В е л и ч и н а	для ситотраків			д л я п а в					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обся горішній	88 84	88 84	88 80	90 86	96 92	102 102	108 108	114 114	120 120
Обся в поясі	64	64	68	70	74	78	84	90	100
Обся в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Вели- чина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Пов. дошки	47	48	50	53	55	57	61	70	75	80	85	90	102
Обся горішній	58	70	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100	102
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Вели- чина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Пов. дошки	47	48	50	53	55	57	61	70	75	80	85	90	102
Обся горішній	58	70	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100	102
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Цінні крої:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) . . . . . 220 дол.
- б) малі форми (блужки, спіднички, дитячі одяги, білля) . . . . . 180 „
- в) дрібнички (мапелюхи, ковпирці, черепахи тощо) . . . . . 1 „
- г) малі зори ручних робіт . . . . . 130 „
- д) великі зори ручних робіт . . . . . 240 „

Гроші надати **одночасно із замовленням** переказом або в поштових відносинах. На порто дошки 30 гр. Замовлення на крої погоджується (за попереднім надісланням належності), про-
тягом 7—10 днів. За позиннятою не вимірюється.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативу:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. з осм. пор. у Львові.

УДМ 10—300.

Адреса: **Львів, Руська Ч. 18.**

Величина 1—300.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ВИКОНУЄ готувати або за замовленням ручні роботи з народними вишивками і мережками для прикрас одягу і домашньої обстановки.

ПОРУЧАЄ вишивати блужки, суконки, сорочки до народних стріп, білля, обрус, халки, серветки, подушки.

ВИДАЄ щомісячний журнал для навчання домашньої культури „НОВА ХАТА“ з відділом мод і ручних робіт.

КРОЇ! ————— МОНОГРАМИ! ————— ВЗОРИ!

